

V Praze dne 19. března 2018
č. j.: SPH 595/2018

Závazné stanovisko

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče

k projektové dokumentaci ve stupni pro stavební povolení: „Vikárka – stavební úpravy objektu“ na Pražském hradě.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče, příslušná podle § 2 vládního nařízení č. 55/1954 Sb., o chráněné oblasti Pražského hradu, vydává na základě § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve spojení s § 149 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, jako dotčený orgán pro řízení vedené stavebním úřadem toto závazné stanovisko:

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace, příslušná hospodařit s majetkem tvořícím areál Pražského hradu, předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 595/2018 ze dne 1. března 2018 o závazné stanovisko k projektové dokumentaci č. j.: SPH 588/2018 „Vikárka – stavební úpravy objektu“ ve stupni pro stavební povolení. Projektovou dokumentaci zpracovala projekční kancelář Masák & Partner s.r.o. v prosinci 2018.

Předmětem projektové dokumentace je komplexní památková rekonstrukce souboru objektů, souhrnně označovaných jako Vikárka. Stavební práce zahrnou kompletní výměnu technického a technologického vybavení komplexu domů ve Vikářské ulici. Vzhledem k nynějšímu stavu objektu lze rekonstrukci provést zcela bez zásahů do stavebně historické podstaty objektu s využitím stávajících tras a instalačních možností, jak bylo projektanty z větší části ověřeno. Na tuto podstatnou okolnost byl od počátku kladen zásadní důraz, neboť komplex Vikárky v sobě skrývá zbytky románské zástavby areálu (hradba, ambit kláštera atd.) a zahrnuje všechny historické stavební etapy. Vzhledem k drobným změnám funkčního schématu objektu, bude zrušeno novodobé schodiště v traktu podél Vikářské ulice, propojující přízemí se suterénní partií tzv. „vinárny pana Broučka“. Tato změna vychází ze zadání investora a řeší posílení zázemí v úrovni Slévárny.

Z architektonického hlediska projekt předpokládá výměnu stávajících, převážně funkčně nevyhovujících oken a soudobých dveří novými, historizujícího členění. Také je plánováno nahrazení poněkud mohutných průběžných nástupních ramp ve Vikářské ulici subtilnějšími schodišti, kolmými na fasády. Celkový záměr architektonického řešení je přiblížit podobu komplexu domů stavu ve druhé polovině 19. století. Mimo jiné záměrem úprav bude i výraznější odlišení fasád jednotlivých domů, dnes spojených v poměrně hmotnou, minimálně členěnou, fasádu v linii severní strany Vikářské ulice. Tato vize by se měla přelít i do interiérů objektu, dnes poměrně rasantně rekonstruovaných a funkčně propojených v jeden komplex.

V minulém století byla generální rekonstrukce taktéž vedena historizujícím směrem, a to s přihlédnutím k převažující renesanční hmotě nadzemních partií domů. V interiérech Vikárky ovšem došlo ke kompletnímu propojení jednotlivých objektů s upřednostněním funkce velkokapacitního restauračního zařízení. Úpravy, především architektonické řešení jižního průčelí, se dnes v projektové dokumentaci naopak inspiruje stavem před poněkud necitlivou úpravou pod vedením SÚRPMO, rámcově vychází z dokumentace z 2/2 19. století. Lze konstatovat, že citlivá úprava objektu Vikárky může přinést nové a vítané kvality domům i parteru Vikárské ulice.

Kancelář prezidenta republiky – Odbor památkové péče žádost posoudil z hlediska zájmů státní památkové péče na ochraně Pražského hradu, který je, včetně jeho areálu, nařízením vlády č. 147/1999 Sb., o prohlášení a zrušení prohlášení některých kulturních památek za národní kulturní památky, prohlášen za národní kulturní památku, a stanoví:

Projektová dokumentace ve stupni pro stavební povolení: „Vikárka – stavební úpravy objektu“ na Pražském hradě je přípustná při dodržení následujících podmínek:

- v dalším stupni projektové dokumentace budou detailně rozpracovány všechny úpravy spojené s architektonickým řešením exteriérů a interiérů. Pro účely stavebního řízení je projekt zpracován dostatečně. Především stavební řešení, které je podstatné pro posouzení míry možného ohrožení historické podstaty objektu plánovanou stavební úpravou, lze považovat za koncepčně uzavřené.

- architektonické řešení, je v projektové dokumentaci obsaženo, nicméně vyžaduje ještě dokončení a upřesnění konečné podoby. V dalším stupni dokumentace bude třeba dořešit koncepci členění fasád, ale např. jejich konečná barevnost se bude finálně řešit až v rámci vzorkování při provádění stavby. Především předpokládáme projednání podoby nových oken, dveří v plášti objektu i interiéru (profilace, typologie kování atd.), podoby schodišť a ostatních prvků ovlivňující vizuální stránku objektu a parteru.

- stejná pozornost bude věnována interiéru Vikárky a kromě prvků a povrchů spojených se stavbou zahrne i zpracování typologie mobiliáře. Je třeba pojmout architektonické či designové řešení komplexně a jednotně, včetně osvětlovacích prvků.

- přes skutečnost, že stavební zásahy v minulém století byly rozsáhlé a ke stavbě nepříliš ohleduplné, jsou v objektu stále zachovány velice hodnotné fragmenty i větší celky architektonického dědictví – nemluvě o stavebně historické podstatě jednotlivých domů či partií. Velká část přístupných pozůstatků románské severní hradby a je situována v suterénní úrovni objektu (návštěvníkům nepřístupné), ale některé partie románského ambitu Kláštera při kostele pražském či prostory Slévárny jsou součástí přístupných interiérů. Z toho důvodu je třeba v dalším stupni dokumentace podrobněji rozpracovat a specifikovat restaurátorské zásahy. Pozitivně vnímáme i záměr restaurování kinetické Plastiky s časoměrem, od Rudolfa Svobody z roku 1982, která je umístěna na fasádě v severním parkánu Pražského hradu a dnes je bohužel nefunkční.

- z hlediska upřesnění navržených stavebních materiálů jak pro stavební část, tak i pro prezentaci interiérů či pláště komplexu Vikárky, budou v dalším stupni projektové dokumentace akcentovány tradiční materiály i technologické postupy obvyklé pro památkové objekty chráněného areálu Pražského hradu. Otázkou vyžadující pozornost je také náhrada

poněkud nevhledných povrchů omítkových ploch jak interiéru, tak exteriéru, provedených ve vápenocementových až cementových materiálech.

Odůvodnění:

Podle § 11 odst. 3 zákona o státní památkové péči vydávají příslušné orgány, v daném případě stavební úřady, svá rozhodnutí, jimiž mohou být dotčeny zájmy státní památkové péče, a jde-li o národní kulturní památky, jen na základě závazného stanoviska. Příslušným k vydání tohoto stanoviska v případě Pražského hradu je na základě vládního nařízení č. 55/1954 Sb. Kancelář prezidenta republiky. Podle § 44a odst. 3 zákona o státní památkové péči je závazné stanovisko ve věci, o které je příslušný rozhodovat stavební úřad, úkonem učiněným dotčeným orgánem pro řízení vedené stavebním úřadem.

Správa Pražského hradu předložila podle § 14 odst. 1 zákona č. 20/1987 Sb. žádost č. j.: SPH 595/2018 ze dne 1. března 2018 o závazné stanovisko k projektové dokumentaci č. j.: SPH 588/2018 „Vikárka – stavební úpravy objektu“ ve stupni pro stavební povolení.

Kancelář prezidenta republiky při posouzení žádosti a stanovení požadavků uvedených ve výroku tohoto stanoviska vycházela z posouzení budoucích zásahů spojených se stavebními a architektonickými úpravami komplexu objektu Vikárky a požadavků památkové péče obvyklých pro realizaci památkové obnovy významného historického objektu, na které je v chráněném areálu Pražského hradu třeba klást zvláštní důraz.

Některé úpravy z druhé poloviny minulého století či nedávných dílčích úprav není třeba zásadně měnit, případně je lze využít. Ovšem dílčí přístup k údržbě Vikárky vedl v konečném důsledku k potřebě rozsáhle pojaté komplexní stavební údržbě, zejména v ohledu obnovy dožilého technologického vybavení a instalací. Až na menší výjimky, nebude třeba zásadních kroků restaurování historické architektury - ve většině případů půjde o standardní čištění a rekonzervaci. Projektční práce probíhají v duchu a standardu požadavků památkové obnovy objektu. V těchto intencích tedy předpokládáme dopracování dalšího stupně projektové dokumentace.

Toto závazné stanovisko vychází z § 14 odst. 3 zákona č. 20/1987 Sb., podle něhož v závazném stanovisku orgán státní památkové péče vyjádří, zda práce uvedené v žádosti o závazné stanovisko jsou z hlediska zájmů státní památkové péče přípustné, a stanoví základní podmínky, za kterých lze tyto práce připravovat a provést; základní podmínky musí vycházet ze současného stavu poznání kulturně historických hodnot, které je nezbytné zachovat při umožnění realizace zamýšleného záměru.

Poučení:

Proti tomuto závaznému stanovisku se nelze samostatně odvolat. Takové odvolání lze podat až proti rozhodnutí, které bude na základě závazného stanoviska vydáno.

Vyřizuje:

Telefon:

ředitel Odboru památkové péče
Kancelář prezidenta republiky